

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК ТА ПРАВА
КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА АРХЕОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО НА ЗАСІДАННІ КАФЕДРИ
(МІЖКАФЕДРАЛЬНОМУ ЗАСІДАННІ)
Завідувач кафедри С.І. Пачев
протокол №1 від 2 вересня 2024 р.

Назва освітнього компонента (обов'язковий /вибірковий)	Розвиток українського мистецтва в нову та новітню добу (вибірковий)
Рівень освіти: перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (доктор філософії)	Перший (бакалаврський)
Назва спеціальності	014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта); 014.03 Середня освіта (Історія); 032 Історія та археологія
Назва освітньої програми	ОП Середня освіта. Історія та громадянська освіта; ОП Середня освіта. Історія; ОП Історія
Рік викладання/ Семестр	2024-2025, 1 семестр (непарний)
Викладач(-і)	Шкода Наталя Анатоліївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та археології

Профайл викладача	http://geo.mdpu.org.ua/prirodnicho-geografichnij-fakultet/kafedra-istoriyi/sklad-kafedri-istoriyi/zhiryakov-oleksandr-yurijovich/
Контактна інформація та комунікація (зворотний зв'язок)	0985049029 Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися за допомогою телефона та сайту центра дистанційного навчання
Сторінка освітнього компонента на сайті Центру дистанційних освітніх технологій Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=889

АНОТАЦІЯ

Освітній компонент «Розвиток українського мистецтва в нову та новітню добу» є вибіркоvim освітнім компонентом для здобувачів вищої освіти спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія). Освітній компонент «Розвиток українського мистецтва в нову та новітню добу» дає уявлення про особливості розвитку українського мистецтва в нову та новітню добу, забезпечує розуміння системного зв'язку всіх складових культури – мистецтва, етнографії, матеріальної і духовної культури; освітній компонент спрямований на збагачення і розширення гуманітарної підготовки здобувачів вищої освіти, формування творчої активності майбутніх фахівців, сприяє формуванню ціннісних орієнтацій та світогляду здобувачів освіти.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою викладання освітнього компоненту «Розвиток українського мистецтва в нову та новітню добу» є формування у здобувачів вищої освіти системи знань про закономірності та особливості розвитку українського мистецтва в нову та новітню добу, ознайомлення із досягненнями розвитку українського мистецтва як специфічного та унікального феномена людства, розгляд українського мистецтва в історичному розвитку; оволодіння основними термінами та поняттями; вміння застосовувати знання із історії українського мистецтва для визначення лінії особистої поведінки та самоідентифікації як громадянина Української держави.

Завданнями даного освітнього компоненту є

- визначити закономірності та особливості розвитку українського мистецтва в нову та новітню добу;
- представити основні здобутки українського мистецтва в нову та новітню добу;
- виявити зв'язок мистецтва з соціальними, цивілізаційними, побутовими явищами і процесами;
- навчити здобувачів освіти визначати основні мистецькі стилі та світоглядні домінанти, вільно оперувати широким фактологічним матеріалом.
- усвідомлення сутності мистецьких явищ, їх розвитку в контексті цивілізаційних, політичних та суспільних процесів;
- розкриття специфіки феномена українського мистецтва як чинника формування культурної ідентичності особистості.

Загальні компетентності
Фахові компетентності
Компетентності предметні
Програмні результати навчання

Soft Skills, які формуються в освітньому компоненті

1. Комунікація
2. Критичне мислення
3. Вирішення проблем
4. Прийняття рішень
5. Емоційний інтелект

6. Ненасильницьке спілкування
7. Управління знаннями
8. Робота в режимі невизначеності
9. Самоаналіз і саморефлексія.

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Лекція	Семінарське заняття	Самостійна робота	Всього (годин, кредитів)
Кількість годин Денна форма	30	14	76	120 / 4
Кількість годин Заочна форма				

Підсумкова форма контролю – екзамен.

Політика освітнього компонента

- ☐ Курс передбачає роботу в колективі.
- ☐ Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- ☐ Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом.
- ☐ Вчасно виконувати завдання семінарів та завдань самостійної роботи;

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Структура освітнього компонента

ПЕРЕЛІК ТЕМ (МОДУЛІВ)	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН ДЕННА ФОРМА	РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

	Л	Сем	СР	ВСЬОГО	
Модуль 1. Українське мистецтво в ранню нову добу	12	6			1-6, 11-13
Модуль 2. Українське мистецтво в XIX ст.	18	8			1-6, 11-14
Модуль 3. Українське мистецтво в новітню добу					
Всього					

Програма освітнього компонента

Модуль 1. Українське мистецтво в ранню нову добу

Тема 1. Вступ до курсу. Предмет, завдання курсу. Феномен мистецтва в соціокультурному знанні. Характерні риси мистецтва. Функції мистецтва. Концепції походження та соціальної сутності мистецтва. Класифікація мистецтв. Стили мистецтва.

Тема 2. Мистецтво в добу Ренесансу. Історичні умови розвитку ренесансного мистецтва. Жанри ренесансного мистецтва. Архітектура. Образотворче мистецтво. Музика.

Тема 3. Барокова архітектура. Особливості барокового художнього стилю. Жанри барокової архітектури. Сакральна архітектура. Цивільна архітектура.

Тема 4. Образотворче мистецтво в добу бароко. Історичні умови розвитку барокового образотворчого мистецтва. Жанри барокового образотворчого мистецтва. Іконопис. Портретний живопис. Скульптура.

Тема 5. Класицизм в українському мистецтві. Особливості класицизму. Архітектура класицизму. Класицизм в образотворчому мистецтві. Жанри живопису. Музика. Театр.

Модуль 2. Українське мистецтво в XIX ст.

Тема 6. Українська архітектура та скульптура в першій половині XIX ст. Головні художні стилі. Українська архітектура в першій половині XIX ст. Українська скульптура в першій половині XIX ст.

Тема 7. Українське образотворче мистецтво в першій половині XIX ст. Історичні умови розвитку образотворчого мистецтва в першій половині XIX ст. Художні стилі. Головні жанри образотворчого мистецтва в першій половині XIX ст.

Тема 8. Українська архітектура та скульптура в другій половині XIX ст. Особливості розвитку архітектури. Художні стилі, жанри. Розвиток скульптури.

Тема 9. . Український живопис в другій половині XIX ст. Історичні умови розвитку живопису в другій половині XIX ст. Головні художні стилі та жанри живопису.

Тема 10. Розвиток музики та театру протягом XIX ст. Особливості розвитку музики. Розвиток театру. Аматорські театральні колективи. Домашній театр. Професіональні колективи.

Модуль 3. Українське мистецтво в новітню добу

Тема 11. Особливості та основні тенденції розвитку українського мистецтва на початку XX ст. Історичні умови розвитку мистецтва. Модернізм в мистецтві. Мистецьке життя протягом 1917-1920 рр.

Тема 12. Розвиток українського мистецтва в 20 – 40-і рр. XX ст. Історичні умови розвитку мистецтва. Особливості художнього життя в міжвоєнний період. Розвиток мистецтва в роки Другої світової війни та післявоєнного періоду

Тема 13. Розвиток українського кіно. Етапи розвитку українського кіно. Жанри українського кіно

Тема 14. Українське мистецтво в 50 – 80-ті рр. XX ст. Розвиток мистецтва в епоху «відлиги». Особливості розвитку мистецтва в епоху «застою» та перебудови.

Тема 15. Розвиток українського мистецтва в роки незалежності. Історичні умови розвитку мистецтва. Особливості розвитку українського мистецтва в роки незалежності. Головні жанри мистецтва.

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1	Написання реферату (10 балів).
2	Написання есе (10 балів)
3	Підготовка презентацій в програмі PowerPoint на обрану тему (10 балів)

fhyryh86@gmail.com

Перелік видів самостійної роботи здобувачів з освітнього компоненту та критерії їх оцінювання

Види самостійної роботи здобувачів	Максимальна кількість балів	Критерії оцінювання
Написання реферату	10	<p>– 10 балів – тему розкрито повністю, чітко визначено проблему й переконливо обґрунтовано її актуальність, питання викладено грамотно, стисло і послідовно відповідно до складеного плану, зроблено правильні логічні висновки та узагальнення, витримано обсяг реферату й дотримано вимоги до його зовнішнього оформлення; дано правильні відповіді на додаткові питання;</p> <p>– 9 – виконано майже всі вимоги до написання, обсягу й захисту завдання; чітко визначено проблему й обґрунтовано її актуальність і новизну; витримано обсяг роботи й дотримано вимоги до його зовнішнього оформлення; під час відповіді на додаткові запитання допущено незначні огріхи;</p> <p>– 8 – витримано обсяг і дотримано майже всі вимоги до його зовнішнього оформлення; визначено проблему й обґрунтовано її актуальність; зроблено правильні висновки та узагальнення, але порушено послідовність їх викладу; наявні певні неточності у викладенні матеріалу; допущено незначні помилки в мовленнєвому оформленні реферату;</p> <p>– 6-7 – основні вимоги до завдання і його захисту виконані, але при цьому допущені недоліки; є неточності у викладі матеріалу, порушено зв'язки між його частинами; порушено логічну</p>
Написання есе		
Підготовка презентацій в програмі PowerPoint		

		<p>послідовність у судженнях і висновках; не витримано обсяг завдання; є недоліки в оформленні; допущено граматичні помилки у мовному оформленні матеріалу; на додаткові питання під час захисту дано неповні відповіді;</p> <p>– 4-5- – роботу виконано, але допущено чимало недоліків; є неточності та помилки у викладі матеріалу, порушено зв'язки між його частинами; відсутні логічна послідовність у судженнях і висновках; не витримано обсяг завдання; є недоліки в оформленні; допущено граматичні помилки у мовному оформленні матеріалу; на додаткові питання під час захисту було допущено помилки та дано неповні відповіді;</p> <p>– 1-3– тему завдання не розкрито; виявлено істотне незрозуміння досліджуваної проблеми; не дотримано основних вимог до написання роботи і його захисту;</p> <p>– 0 – завдання відсутнє</p>
--	--	--

Методи навчання та форми контролю у відповідності до програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
	аналітичний метод, створення ситуацій пізнавальної новизни, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних навчальних завдань	<p>Поточний: усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми, презентація, доповідь.</p> <p>Підсумковий контроль: екзамен</p>

Самостійна робота здобувачів																			30
Підсумковий контроль (іспит)																			40
Загальний бал																			100

Робота здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях з освітнього компоненту оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів.

Перелік видів навчальної роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях з освітнього компоненту та критерії їх оцінювання наведені у таблиці нижче.

Перелік видів роботи здобувачів на семінарських заняттях з освітнього компоненту та критерії їх оцінювання

Види навчальної роботи здобувачів на семінарських заняттях	Максимальна кількість балів	Критерії оцінювання
Доповідь	5	– 5 балів – відповідь правильна, повна; виявлено вміння здобувача аргументовано, логічно доповідати, відстоювати власну позицію;

		<ul style="list-style-type: none"> – 4 бали – доповідь в основному правильна, але неповна; було виявлено деякі помилки, неточності; здобувач доповідав в цілому логічно, але не всі тези доповіді зміг аргументувати; – 3 бали – доповідь неповна, здобувач припустився суттєвих помилок або неточностей, в доповіді було порушено логіку викладання, не всі тези доповіді зміг аргументувати; 1-2 бали – доповідь неповна, з багатьма суттєвими помилками; була відсутня логіка викладання; – 0 балів – доповідь відсутня
Складання тестових завдань	5	<ul style="list-style-type: none"> – 5 балів – повно розкрито всі аспекти теми, матеріал викладений у доступній формі, матеріал розташований у логічній послідовності, є висновки, наведено бібліографію з перерахуванням всіх використаних ресурсів;
Складання хронологічної або порівняльної таблиці	5	<ul style="list-style-type: none"> – 4 бали – неповно розкрито деякі аспекти теми, матеріал викладений у доступній формі, дещо порушено логіку розташування матеріалу, наведено бібліографію; – 3 бали – неповно розкрито проблему, допущено деякі помилки, неточності, дещо порушено логіку розташування матеріалу, не наведено бібліографію; – 1-2 бали – неповно розкрито проблему, допущено суттєві, численні помилки, неточності, порушено логіку розташування матеріалу, не наведено бібліографію; – 0 балів – завдання відсутнє
Складання структурно-логічної схеми	5	

Підсумковим контролем є залік, на його складання надається 40 балів. На заліковому занятті кожен здобувач вищої освіти отримує 2 теоретичних питання (по 20 балів за відповідь на одне питання), які входять до програми освітнього компоненту. Критерії оцінювання підсумкового контролю подано нижче:

1 – 4 балів – незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, не вміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень;

5 – 8 балів – незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, не вміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач;

9 – 10 балів – початковий рівень: відповідь здобувача при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення;

11 – 12 балів – знання неповні, поверхневі; здобувач відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки, здатний вирішувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності;

13 – 14 балів – знання здобувачем суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними; здобувач самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.

15 – 17 балів – глибокі і міцні знання з предмета, уміння застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.

18 – 20 балів – глибокі, міцні, узагальнені, системні знання предмета, уміння застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію

Відсутність відповідей оцінюється в 0 балів.

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проєкту (роботи),практики, диференційований залік	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням освітнього компонента	Незараховано з обов’язковим повторним вивченням освітнього компонента

Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті

(відповідно Положення про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>)

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>, розміщеного на офіційному сайті Університету.

З даним Положенням здобувачів знайомлять куратор ECTS, гарант освітньої програми, НПП, які викладають на ОП.

Також інформація щодо перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті розміщується на офіційній сторінці кафедри, включаючи зразок заяви для визнання результатів такого навчання і рекомендованих онлайн-ресурсів для неформальної освіти.

Викладачами освітньої програми здійснюється моніторинг сертифікаційних програм, курсів на онлайн-платформах та в офлайн-режимі з метою надання здобувачам вищої освіти актуальної інформації про підвищення рівня професійної підготовки та можливого перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінці освітнього компоненту Педагогіка з навчальною практикою на ЦОДТ, а також в telegram-групах.

Перелік рекомендованої літератури

Основна:

1. Бокань В. Історія культури України: Навч. посібник / В. Бокань, Л. Польовий. – К. : МАУП, 2002. – 256 с.
2. Висоцький О. Ю. Історія української культури : Навч. посібник / О. Ю. Висоцький. – Дніпропетровськ : НМетАУ, 2009. – 130 с.
3. Грицак Я. Нариси історії України. Формування модерної української нації / Я. Грицак. – К. : Генеза, 2000. – 360 с.
4. Історія релігії в Україні : Навч. посібник / за ред. А. М. Колодного, П. Л. Яроцького. – К. : Т-во «Знання», 1999. – 735 с.
5. Історія світової та української культури : Підручник / В. А. Гречко, І. В. Чорний, В. А. Кушнерук, В. А. Режко. – К. : Літера, 2002. – 463 с.
6. Історія української культури / За загал. ред. І. Крип'якевича. – К. : Либідь, 2002. – 656 с.
7. Історія української культури / За ред. О. Павлова. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
8. Історія української та зарубіжної культури / за ред. С. М. Клапчука, В. Ф. Остафійчука. – К. : Знання, 2002. – 351 с.
9. Історія української культури у 5-ти т. Т. 1. Історія культури давнього населення України / Ю. С. Асєєв, В. Д. Баран, І. А. Баранов. – К. : Наукова думка, 2001. – 1134 с.
10. Історія української культури у 5-ти т. Т. 2. Українська культура XIII – першої половини XVII ст. / В. С. Александрович, В. Г. Балусок, М. Б. Боянівська. – К. : Наукова думка, 2001. – 846 с.

11. Історія української культури у 5-ти т. Т. 3. Українська культура другої половини XVII – XVIII ст. / В. С. Александрович, В. Й. Борисенко, Т. М. Виврот. – К. : Наукова думка, 2003. – 1246 с.
12. Історія української культури у 5-ти т. Т. 4. Кн. 1. Українська культура XIX ст. / А. Ф. Артюх, В. Г. Балушок, Г. Б. Бондаренко. – К. : Наукова думка, 2008. – 1008 с.
13. Історія української культури у 5-ти т. Т. 4. Кн. 2. Українська культура XIX ст. / А. Ф. Артюх, В. Г. Балушок, Г. Б. Бондаренко. – К. : Наукова думка, 2005. – 1294 с.
14. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура : Підручник / М. В. Кордон. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 584 с.
15. Культура і побут населення України: Навч. посібник / за ред. В. І. Наулко, Л. Ф. Артюх. – К. : Либідь, 1993. – 288 с.
16. Культурологія : Навч. посібник / за ред. Т. Б. Гриценко, С. П. Гриценко, А. Ю. Кондратюк. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 392 с.
17. Культурологія : теорія та історія культури : Навч. посібник / за ред. І. І. Тюрменко, О. Д. Горбула. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 368 с.
18. Культурологія : українська та зарубіжна культура. Навч. посібник / І. Зязюн, В. Семашко та ін. ; Ред. М. М. Закович. – К. : Знання, 2007. – 567 с.
19. Лекції з історії світової та вітчизняної культури : Навч. посібник / За ред. проф. А. Яртися та проф. В. Мельника. – Львів : Світ, 2005. – 568 с.
20. Українська культура : Історія і сучасність : Навч. посібник / С. О. Черепанова, В. Г. Скотний, І. В. Бичко та ін. – Львів : Світ, 1994. – 455 с.
21. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богуцький. – К. : Знання, 2007. – 680 с.
с.

Додаткова:

22. Академічне релігієзнавство : Підручник для вузів / за ред. А. М. Колодного. – К. : Світ знань, 2000. – 862 с.
23. Александрович В. Мистецтво Галицько–Волинської держави / В. Александрович. – Львів : НАНУ, 1999. – 132 с.
24. Горський В. С. Історія української філософії: Курс лекцій / В. С. Горський. – К. : Наукова думка, 1996. – 286 с.

25. Мистецтво України: Біографічний довідник / За ред. А. В. Кудрицького. – К. : Укр. енцикл., 1997. – 700 с.
26. Попович М. Нарис історії культури України / М. Попович. – К. : «АтрЕк», 1998. – 728 с.
27. Українська і зарубіжна культура. Навч. посібник / Під. заг. ред. К. В. Заблоцької. – Донецьк : Східний видавничий дім, 2001. – 372 с.
28. Шевченко І. Україна між Сходом і Заходом. Нариси з історії культури до початку XVIII століття / І. Шевченко. – Львів : Інститут Історії Церкви Львівської Богословської Академії 2001. – 250 с.
29. Шейко В. М. Історія української культури : Навч. посібник / В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. – К. : Кондор, 2006. – 264 с.

Електронні ресурси:

- <http://izbornyk.org.ua/> – бібліотека текстів з історії української культури, першоджерела з історії української літератури та мови, історії України.
- <http://poetry.uazone.net/> – бібліотека української поезії
- <http://elib.nplu.org/> – бібліотека «Культура України»
- <http://mari.kiev.ua/> – Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України
- <http://etnolog.org.ua/> – Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАНУ
- <http://k-ua.net/> – сайт «Культура України».
- http://kultura.ho.ua/books_ku.htm – Культурологічна бібліотека